

Kap Verde Nytt

medlemstidning för
Vänskapsföreningen
Amigos de Cabo Verde
Nummer 2/ 2023 Årgång 39

Boka den 4 november för fest och årsmöte i Folkets Hus, Sundbyberg Skolstart i Praia och vi har förskottat pengar till Black Panthers för utrustning till 400 barn med anknytning till föreningen.

Håkan Olson, som skapat vår symbol, fiskebåten berättar om sitt tecknande i Mindelos fattiga bostadsområden.

Ett planerat friidrottscentrum för skydd och social integration av ungdomar i Mindelo får stöd från vår projektfond.

Världsbanken har publicerat en granskning av Kap Verdes ekonomi, som pekar på en rad strukturella problem som bromsar landets utveckling.

Kap Verde gör nya sportsliga avtryck med en 28:e plats i basketbolls-VM och med entusiastiska handbollstjejer i världens största ungdomsturnering.

Miniblack utrustar 400 barn inför skolstarten

Black Panthers förskola Miniblack bedriver även skolverksamhet för barn från fattiga områden i Kap Verdes huvudstad Praia. Vår samarbetspartner Alcides Amarante berättar att man nu delat ut skolpaket till 400 barn inför skolstarten höstterminen 2023.

Skolpaketet består av en ryggsäck med skolmateriel och en skoluniform och stödet har möjliggjorts av bidrag från fadderverksamheten inom Amigos de Cabo Verde.

Black Panthers har i år också fått ett betydande bidrag från Luxembourg Aid & Development.

Alcides hälsar och skriver:

Medvetna om att vi alltid kommer att vara tillsammans i vårt uppdrag att bekämpa social utslagning i utbildningssystemet, vill vi framföra vårt uppriktiga tack och vår djupa respekt.

Dags för bazar

Stjärnhimlens förskola har nu bestämt datum för sin årliga Kap Verde-bazar, där pengarna man får in oavkortat går till deras vänförskola Mini Black.

Bazaren äger rum på onsdag 8 november mellan 16:00 och 18:30. Comboio planerar att spela några Kap Verdelåtar under bazaren.

Välkommen till årsmöte i Amigos de Cabo Verde

4 november 17:00-18:00

Mötet äger rum före årsfesten i Folkets Hus, Sturegatan 12, Sundbyberg och som digitalt videomöte via Zoom för medlemmar som inte kan närvara fysiskt. Mötet är endast öppet för medlemmar i ACV som betalat sin medlemsavgift.

Ladda ner och installera Zoom före årsmötet om du vill delta digitalt. Föranmäl dig sedan till mötet på

www.caboverde.se/anmalan-till-arsmote

helst senast 1 november, och ange namn på dem som kommer att delta och e-postadress. Du kommer sedan att få en länk till mötet via e-post dagen innan.

Om du inte är medlem, bli gärna det! Medlemsavgiften är 200 kr för en person och 300 kr för familj per år. Betala medlemsavgiften via föreningens plusgiro 92 12 38-2 eller via Swish 123 582 02 12 eller QR-koden nedan. Uppge då namn, adress och e-postadress.

123-582 02 12

Noite Caboverdiana

Årsfest

4 November 19:00 - 01:00
Catchupa • DJ Luizinho • Dans

Inträde: 100 kr vid föransmälning eller 150 kr vid dörren
OBS begränsat antal platser – Boka nu !

Folkets Hus Sundbyberg
Sturegatan 12

Swish 123 582 02 12, eller Plusgiro 92 12 38-2
(Skriv namn , antal barn + ACV fest)
Gratis för barn upp till 15 år. Studerande 50 kr

PROGRAM

17.00 - 18.00 Formellt årsmöte
18.05 - 18.30 "Poetiskt samtal"
Alicia och Sylvia

19.00 - Festen börjar med fullt ös
20.00 - DJ Luizinho, Catchupa, Dans
01.00 - Festen slutar

Fiskebåten som blev symbol för Amigos

Föreningens symbol fiskebåten är tecknad av Håkan Olson, som arbetade som arkitekt i Mindelo på 1980-talet. Här berättar han om bakgrunden till bilden.

- Jag kom till Kap Verde 1982 för att hjälpa till med planeringen av samhällena på de båda öarna Santo Antão och Sao Nicolau.

Där som här var det stor inflyttning till de större byarna och många kapverdier kom hem från utlandet med pengar som de investerade i en bostad. Så trots torkan byggdes det mycket och när kommunen inte kunde erbjuda tomter byggdes det mesta illegalt.

Jag tyckte det var spännande att med karta i handen gå i dessa plåt- och husområden, bland grisar och getter, och försöka rita in vägar och hitta platser för nya byggnader. Stämningen bland de boende var alltid positiv.

Tyvärr var det inte lika intressant för de inhemska arkitekterna som jag skulle lära. En svårighet var att behålla den charm och rikedom som finns i ett oplanerat byggande, en plan blir lätt rätlinjig.

På fritiden underhöll jag mej mycket med att teckna och måla. I början ställde jag mej en bit utanför bebyggelsen men en morgon tog jag mod till mej och gick in bland husen. Strax hade jag fullt med barn och vuxna runt mej. Någon såg till att ingen knuffade mej, någon tog hand om min väska.

När jag tecknade av någon på håll skrattpade alla igenkännande. Jag upplevde alltid att jag fick kraft av deras vänlighet och deras intresse tvingade min penna att hålla igång, att inte tveka. Ofta blev jag kallad desenhadoren när jag rörde mej bland folk. Jätteroligt hade jag när jag under karnevalen stod mitt inne i grupperna och tecknade.

Båten till loggan tecknade jag när jag som så ofta på söndagarna åkte på ett bilflak ut till Baia das Gatas. Där såg jag fiskare i sina små båtar komma in med lagosta och annat. Särskilt minns jag seglen som var sydda av säckar som biståndsris och majs kom i.

Det var mycket jag lärde mej under dom två åren jag bodde på öarna och inte minst tecknandet och målandet har jag utvecklat, man kan se en del på min hemsida hakanolson.se.

Håkan Olson

Idrott och integration stöds av projektfonden

Idrottskolan Dimaz är en ideell social förening på ön São Vicente. Den arbetar med att skydda och socialt integrera barn och ungdomar i åldrarna 5–20 år.

Skolan grundades i Mindelo den 1 maj 2018 av en grupp på tre idrottare. Det ursprungliga syftet var att utveckla elitidrottare, men allt eftersom kom man dock till insikt om att det även fanns behov av att hjälpa barn och ungdomar från familjer, som var ekonomiskt och socialt utsatta. Dessa ungdomar riskerade att utsättas för en mängd sociala faror som våld och sexuella övergrepp, tidig användning av droger, skolavhopp och andra misslyckanden.

Föreningens projekt är att etablera ett friidrottscentrum i staden Mindelo. Detta syftar till att erbjuda barn och ungdomar, både pojkar och flickor, såväl idrotts- som samhällsutbildning genom att utöva friidrottens olika grenar.

Projektfonden har bidragit med 10 000 SEK till skolans arrangemang *São Silvestrinha* (São Silvestre-loppet), som äger rum i december.

Vårt stöd gör det möjligt för skolans elever att delta i regionala tävlingar och engagera sig i friidrottens olika former och därigenom få erfarenhet av friidrotsevenemang i en tävlingssituation. De får umgås med andra deltagare och får förhoppningsvis en ökad motivation att fortsätta sitt idrottsutövande. Vårt bidrag kommer att användas till logistik, köp av troféer med mera.

Alicia Borges Månsson

Regn

Årets regn har varit ovanligt kraftiga och orsakat stor förödelse på gator och vägar, speciellt på Fogo och Brava. Även elnäten utsattes där för kraftiga störningar och frågan om att utlysa katastroftillstånd på dessa öar diskuterades.

På São Vicente utfärdades beredskapstillstånd till följd av skadorna som orsakats av regnen och på Santo Antão blev de områden som ligger längs flodbäddarna i Ribeira Grande isolerade. Samtidigt förutspådde jordbruksministern att landets jordbruk kommer att gynnas av regnen.

Film

Den franska filmen *Ama Glória* öppnade årets filmfestival i Cannes. Huvudrollsinnehavaren Ilça Zego är uppvuxen på Santiago och hon kontaktade själv produktionsbolaget för rollen.

Filmen berättar historien om sexåriga Cleo som förlorat sin mamma som nyfödd. Hon älskar familjens hembiträde Glória, som uppfostrat henne sedan hon föddes. När Glória tvingas att återvända till Kap Verde för att ta hand sina egna barn lovar hon att de ska träffas igen så snart som möjligt. Glória bjuder in henne att lära känna sin ö och sin familj och de tillbringar en sista sommar tillsammans.

Historien baserades på regissörens verkliga liv, en berättelse om livet för en sjuksköterska som arbetat med henne. Den skildrar också emigranternas liv när de lämnar Kap Verde på jakt efter ett bättre liv.

Kap Verdes ekonomi granskad av Världsbanken

Kap Verde har stora utmaningar med att utveckla sin ekonomi visar en rapport från Världsbanken. Tillväxten har varit svag de senaste femton åren och produktiviteten är mycket låg jämfört med liknande ö-nationer som Mauritius, Seychellerna, Saint Lucia m.fl. som växt snabbare och mer hållbart än Kap Verde, trots liknande strukturella förhållanden.

Efter självständigheten kännetecknades tiden fram till den globala finanskrisen 2008 av stora reformer, vilket ledde till att landet 2007 lämnade sin status som minst utvecklat land. Men det senaste decenniet har tillväxten sjunkit till en tredjedel med minskad BNP och kraftigt ökad statskund.

Produktiviteten i Kap Verde har ökat kraftigt inom industrin, haft en obetydlig ökning inom tjänstesektorn och minskat betydligt inom jordbruket och är enligt Världsbanken låg till följd av ineffektiv resursfördelning. Företag inom t.ex. innovation och teknik-anpassning förbättrar produktivitet och tillväxt men den dras ner av nya företag. Skillnaderna är stora och kräver politiska ingripanden.

Drivkrafterna för tillväxt är främst utländska direktinvesteringar i infrastruktur för turistsektorn, som ökat 20 gånger sedan mitten av 1990-talet och i sin helhet bidrar till upp emot hälften av landets BNP. Remitteringar till privata investeringar och konsumtion har ökat efter den globala

finanskrisen och står för en större andel av BNP än i nästan alla jämförbara länder.

Pandemin orsakade den största ekonomiska nedgången någonsin och kriget i Ukraina förvärrade inflationen, som för livsmedel ökat till 16%. Cirka 9% av befolkningen ansågs befinna sig i kris eller hungersnöd i juni 2022 och fattigdomsgraden har ökat till 15%. BNP har fallit kraftigt och statskulden har 2022 ökat till 126% av BNP.

Turismen kommer att fortsätta vara en viktig tillväxtfaktor för Kap Verde. Turisterna står för ca 20% av den inhemska konsumtionen av livsmedel, men huvuddelen av deras konsumtion importeras. Dessutom ägs nästan alla hotellrum av ett fåtal internationella all inclusive-kedjor, som prioriterar volym, kvalitet, certifiering, spårbarhet och leveranssäkerhet. Alla dessa faktorer utgör en utmaning för lokala producenter i Kap Verde.

Den dåliga logistiken mellan öarna gör det svårt att integrera inhemska livsmedelsproduktion med lovande konsumentmarknader som stora hotell. Tillförlitligheten hos sjöfarten mellan öarna är det vanligaste problemet med opålitliga navigationstider och förseningar. Höga interna transportkostnader begränsar också nationella företags förbindelser med turistsektorn. Även om regeringen har privatiserat sjöfarten mellan öarna är sjöfartsfloTTan fortfarande otillräcklig och har inte anpassats till trafiken mellan öarna, vilket ger en otillräcklig och opålitlig service.

Världsbanken påpekar också att hamntjänsterna är ineffektiva, otillräckliga och dyra, vilket drabbar användarna med högre transportkostnader. Även priserna för sjöfarten och fraktpriserna i Kap Verde är höga i en internationell jämförelse.

Från tryckta Islands Express 19/7 2023.

Handbollstjejer i Partilleturnering

I somras deltog ett tjejlag från Kap Verde i Partille Cup, världens största ungdomsturnering i handboll. De togs omhand av Madelene Almeida, som också var värd för herrarnas VM-lag i vintras.

- Det var en stor ära att få ta hand om dessa tjejer, säger Madelene. Jag kände mig väldigt stolt när Kap Verdes idrotts- och ungdomsminister Carlos do Canto Monteiro, ville att jag skulle ta hand om laget.

- Tjejerna var så fina och trevliga. De sjöng och dansade hela tiden, både i kollektivtrafiken, skolan där de bodde, i köpcentrumet och på planerna. Det gjorde inget att de förlorade för de var ändå lika glada. I mina ögon var alla självklart vinnare, precis som herrarna var under VM.

Det blev en helt ny upplevelse för dem att spela på konstgräs och att dessutom spela i ett svenskt sommarregn. Och efter att Cabo Kids i Göteborg gjort en stor insamling, kunde hela laget gå på Liseberg och fritt få åka som de ville. Sedan hade kreolerna ordnat frukost och en grillning på söndagen, då det inte längre serverades mat i skolan.

- De har fått viktiga erfarenheter och lärt sig massor och de var stolta över att ha visat upp Kap Verde, säger Madelene och riktar samtidigt ett stort tack till Filomena von Zeipel på konsulatet, som kom från Stockholm för att hälsa på tjejerna.

När tjejerna skulle åka hem fick de alla var sin Sverige-T-shirt som ett minne.

Kap Verde 28:a i basketbolls-VM

När VM i basket spelades i Japan, Filipinerna och Indonesien var Kap Verde för första gången ett av de deltagande lagen.

Efter ett första gruppspel fick Kap Verde spela om de nedre placeringarna, där laget förlorade mot Finland och Japan men besegrade Venezuela med 81-75. Det räckte till en 28:e plats.

Däremot räckte det inte till att bli bästa afrikanska lag och därmed direktkvalificerade till nästa års OS i Paris. Den platsen gick till Sydsudan.

Kap Verdes bästa poängplockare var Betinho Gomes med 65 poäng.

Handbollstjejer på gång i Partille

Det kapverdiska handbollslaget marscherar in till Partille Cup, världens största ungdomsturnering i handboll, som spelades i somras.

Vänskapsföreningen **Amigos de Cabo Verde**

www.caboverde.se

<https://www.facebook.com/groups/AmigosdeCaboVerde/>

Ordförande:

Leontina Barreto, Broddgatan 3
169 69 Solna, tel 070-260 87 57

Redaktör, kassör:

Claes-Göran Åhrén, tel 070-321 09 20

Övrig styrelse:

Sylvia Hermansson, fadderprojekt
Luis Santos, projektfond
Alicia Borges-Månsson
Maria Santos Vogt
Birgitta Quick
Iolanda Santos Tavares Silva

Medlemsavgift:

200:- kr, familj 300:-

Plusgiro:

92 12 38-2

Swish:

123 582 02 12

(QR-koden bredvid)

Konto för fasta överföringar:

Clearing 9960, konto 3409212382

Salada de atum com grão de bico

Tonfisk- och kikärtssallad (4 portioner)

2 burkar tonfisk i olja (gärna från Cabo Verde)

1 paket kokta kikärter, avrunnen och sköljd

4-6 kokta potatisar, delade i stora bitar

Lite finhackad lök alternativt salladslök

3-4 hårdkokta ägg i klyftor

Körsbärstomater, halverade

Oliver (kan uteslutas)

Olivolja, vinäger, svartpeppar, salt

Ev hackad persilja

Majonnäs till serveringen

Lägg avrunnen tonfisk och kikärter i en stor skål. Blanda i lökhacket, lägg sedan i de ljumma potatisbitarna och tomathalvorna och ev. oliver.

Häll på dressingen (olivolja, vinäger, peppar och salt, ev hackad persilja), vänd sedan runt alltihop försiktigt. Lägg sist i äggklyftorna och blanda lite ytligt. Servera gärna med majonnäs. Rostat bröd är också gott att äta till.

Bom Appetite! Leontina Barreto

